جمیله صدیقی
با پیشگامان جنبش
زنان ایران آشنا شویم

21 بهمن 1362، تنها چند روز پس از یورش جمهوری اسلامی اول به حزب توده ایران، جمیله صدیقی،از نسل اول جنبش کمونیستی ایران در مهاجرت چشم بر جهان بست. او از نخستین زنان ایران بود که برای احقاق حقوق زنان ایران بپا خاستند. زاده گیلان بود و وقت خاموشی 80 سال داشت.
در سال1282در شهر رشت متولد شد. 17 سال داشت که وارد مبارزه حزبی و اجتماعی شد. یعنی سال 1299. در سال 1320 عضو حزب کمونیست ایران شد. شاید پیشگام ترین زن ایران برای پیوستن به حزب کمونیست ایران. او در دوران عضویت در حزب کمونیست ایران نیز از فعالان و مدافعان حقوق زنان ایران بود و در همین راه دوبار دستگیر و زندانی شد. بار اول چهار سال و بار دوم یک سال زندانی شد و سپس تبعید. این زندان و تبعید به دوران دیکتاتوری رضاشاه باز می گردد.
شهریور20 رژیم دیکتاتوری رضا خانی سقوط کرد. آنها که زنده مانده بودند، نیمه جان از زندان ها در آمدند و آنها که دوران تبعید را می گذراندند به زادگاه های خود بازگشتند. حزب توده ایران با کمک و پیشگامی همین زندانیان و تبعیدیان تشکیل شد و جمیله صدیقی بلافاصله به آن پیوست.
او در حزب توده ایران نیز فعالیت اصلی خود را روی دفاع از حقوق زنان متمرکز کرد. مدتی مسئول تشکیلات زنان ایران شد و در همین دوران، بعنوان نماینده زنان مترقی و دمکرات ایران در چندین کنگره جهانی شرکت کرد. با کودتای 28 مرداد او نیز مرحله نوین مبارزه مخفی را آغاز کرد و تا چهار سال پس از کودتا نیز در ایران بود و فعالیت می کرد. زمانی که پیگرد پلیسی امکان هر تحرکی را از او گرفته بود با کمک و توصیه حزب از کشور خارج شد و به مهاجرت ناخواسته رفت.
پس از انقلاب بهمن57 قصد بازگشت به ایران را داشت اما بیماری و کهولت سن اجازه نداد و بعدها که بیماری بر طرف شد تنگ تر شدن فضای سیاسی و بازخواست های رایج شده در مرزهای ایران مانع شد. این محدودیت ها در نیمه اول سال 58 و با هدایت اداره اطلاعات نخست وزیر وضع شد، چنان که زنده یاد مهدی کیهان پس از بازگشت به ایران در فرودگاه مهرآباد به جرم بازگشت به ایران بازداشت و مدتی زندانی و سپس آزاد شد. او نیز سرانجام و در جریان قتل عام زندانیان سیاسی در سال 67 اعدام شد!